

Το Ιουδαϊκό Πάσχα

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Το Πάσχα (εβρ. Χαγ Πεσάχ) ανήκει στις αρχαιότερες εορτές του Ιουδαϊκού λαού. Εορταζόταν στις 14 του μηνός Νισάν, που ήταν ανοιξιιάτικος μήνας και αντιστοιχεί στον μήνα Απρίλιο. Η λέξη Πεσάχ μεταφράζεται ως πέρασμα και συμβολίζει την Έξοδο των αιχμαλώτων από την Αίγυπτο και τη διάβαση της Ερυθράς Θαλάσσης, δηλαδή τη μετάβαση από τη γη της δουλείας στην ελευθερία.

Πηγή:<http://www.jewsandchristiansjourney.com/>

Πληροφορίες για την εορτή του Πάσχα μας παρέχουν βιβλικά και εξωβιβλικά κείμενα. Τα παλαιοδιαθηκικά κείμενα είναι τα εξής: α) το Εξ. 12, όπου αναφέρεται ο πρώτος εορτασμός του Πάσχα στην Αίγυπτο καθώς και η καθιέρωσή του, β) το Ιησ. του Ναυή 5, όπου γίνεται αναφορά στον εορτασμό στη Χαναάν πλέον, γ) το Β΄

Έσδρα 6:19-22, όπου λαμβάνουμε πληροφορίες για τον εορτασμό μετά την επιστροφή των Ιουδαίων από τη βαβυλώνια αιχμαλωσία, δ) τα χωρία Δ΄ Βασ. 23:21 εξ. και Β΄ Παρ. 35:1-19, όπου μνημονεύεται το Πάσχα κατά τον 7ο αιώνα, ε) το Β΄ Παρ. 30, όπου περιγράφεται λεπτομερώς το Πάσχα κατά την περίοδο που βασίλευε ο Εζεκίας και τέλος στ) από τον 114ο Ψαλμό, ο οποίος σχετίζεται με την εορτή αφού διαβάζεται κατά τη διάρκεια αυτής. Στα εξωβιβλικά κείμενα που αναφέρονται στην εορτή του Πάσχα μπορούμε να εντάξουμε τα εξής: α) δύο όστρακα της Ελεφαντίνης, β) έναν πάπυρο που χρονολογείται στο 419 π. Χ. και γ) την πραγματεία της Μισνά του βαβυλωνιακού Ταλμούδ, Πεσαχίμ.

Το Πάσχα εορταζόταν με δείπνο που λάμβανε χώρα μετά τη δύση του ηλίου την 14η του μήνα Νισάν και σε αυτό συμμετείχε ολόκληρη η οικογένεια, όσοι από τους ξένους ήταν περιτμημένοι (αφού η περιτομή ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την συμμετοχή των αρρένων στην εορτή), καθώς και οι δούλοι. Το **τελετουργικό τυπικό της εορτής** ξεκινούσε με τη σφαγή ενός αρτιμελούς και ενιαυσίου άρρενος αμνού από τον αρχηγό της οικογένειας, ο οποίος άλειφε με το αίμα του αμνού το κατώφλι και τους παραστάτες της πόρτας. Πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι η σφαγή του αμνού λάμβανε χώρα στο σπίτι πριν την εγκατάσταση και την ανοικοδόμηση του ναού, αφού μετά την ανοικοδόμησή του το τυπικό πραγματοποιούνταν στο ναό έως και την καταστροφή του. Στη συνέχεια ο εκάστοτε αρχηγός της οικογένειας ευχαριστούσε το Θεό με άρτο, τον οποίο προσέφερε και στους υπόλοιπους.

Έπειτα ακολουθούσε η ευλογία του πρώτου ποτηρίου οίνου, το οποίο επίσης προσέφερε και στους υπόλοιπους παρισταμένους. Κατόπιν, διανεμόταν σε όλα τα μέλη κομμάτι από τον ψητό αμνό (απαγορευόταν ο αμνός να είναι διαφορετικά μαγειρεμένος) και πικρά χόρτα που τον συνόδευαν. Αξιοσημείωτο είναι πως κατά τη βρώση του αμνού απαγορευόταν να σπάσουν τα οστά του ζώου. Εν συνεχεία, ευλογούταν και το δεύτερο ποτήρι οίνου και ακολουθούσε αφήγηση γεγονότων της Εξόδου από τον επικεφαλής της οικογένειας. Βέβαια, κατά τους μεταγενέστερους χρόνους παρετίθετο αυτούσιο το Εξ. 12. Η εορτή συνεχιζόταν με άσματα, ευχαριστίες και ψαλμούς προς το Θεό. Ακολουθούσαν προσευχές και παρακλήσεις προς το Θεό για την προστασία του λαού.

Έπειτα πραγματοποιούταν η ευλογία του τρίτου ποτηρίου οίνου και εκφωνούνταν ψαλμοί από όλους τους συμμετέχοντες στο Πασχάλιο δείπνο. Στο τέλος, γινόταν η ευλογία και του τελευταίου ποτηρίου οίνου ακολουθούμενου από αντιφωνική ψαλμώδηση. Απαραίτητη προϋπόθεση για να ολοκληρωθεί το δείπνο και συνεπώς η εορτή, ήταν η κατανάλωση ολόκληρου του αμνού έως το πρωί. Σε διαφορετική περίπτωση το υπόλοιπο του ζώου έπρεπε να καεί.

Τέλος είναι απαραίτητο να αναφέρουμε πως δεν πρέπει να υπάρχει σύγχυση μεταξύ του **Ιουδαϊκού** και του **Χριστιανικού Πάσχα**. Το περιεχόμενο των δύο εορτών είναι κυρίως αυτό που τις διαφοροποιεί. Το Ιουδαϊκό Πάσχα τελείται σε ανάμνηση της Εξόδου των Ιουδαίων από τη γη της αιχμαλωσίας, ενώ το Χριστιανικό Πάσχα τελείται σε ανάμνηση της Αναστάσεως του Ιησού Χριστού. Ούτως ή άλλως οι δύο εορτές είχαν εξ αρχής διαφορετικό χρόνο εορτασμού, οπότε δεν ετίθετο το θέμα της συγχύσεως του περιεχομένου και του σκοπού τους. Δεν πρέπει να παραθεωρηθεί βέβαια ότι η σχέση των δύο εορτών είναι σχέση τύπου- αντιτύπου, αφού το Ιουδαϊκό Πάσχα αποτελεί προτύπωση των γεγονότων της ζωής του Χριστού. Δηλαδή με τη θυσία του αμνού κατά τη διάρκεια του ιουδαϊκού εορτασμού έχουμε προτύπωση της σταυρικής θυσίας του Θεανθρώπου για τους ανθρώπους.

Άλλωστε δεν είναι λίγες οι φορές που στα κείμενα της Αγίας Γραφής ο ίδιος ο Χριστός παρομοιάζεται με τον αμνό της θυσίας. Έτσι, βασιζόμενοι στη λειτουργία του σχήματος τύπου- αντιτύπου μεταξύ τους, διαπιστώνουμε πως οι δύο εορτές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους.